

Saksfremlegg

Saksbehandler Trond Erik Buttingsrud

Vår ref. 2020/6201-4

Dato 04.03.20

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Hallingskarvet nasjonalparkstyret	8-2020	11.03.20

Klage på vedtak vedrørende lavtflyging i forbindelse med telling av villrein.

Forvalters innstilling

Hallingskarvet nasjonalparkstyret imøtekommer klage fra Villreinutvalet for Nordfjella v/Harald Skjerdal i e-post av 26.02.20. Hallingskarvet nasjonalparkstyret gir med dette dispensasjon til nødvendig lavtflyging under 300 meter i forbindelse med minimumstelling, kalvetelling og strukturtelling i Hallingskarvet nasjonalpark.

Vedtaket er gjort med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Dispensasjonen gjelder for årene 2020, 2021 og 2022. Det kan flys totalt inntil seks dager hvert år.

- Februar - april (minimumstelling)
- Juni – juli (kalvetelling)
- Oktober (lokalisering av flokker til strukturtelling)

Vilkår for tillatelsen:

- Flygingen skal begrenses til det som er helt nødvendig for å gjennomføre tellingene.
- Hallingskarvet nasjonalparkstyret forutsetter at SNO blir kontaktet før flygingen.
- Rapport fra flyging skal årlig sendes til Hallingskarvet nasjonalparkstyret når flygingen er avsluttet. Manglende tilbakemelding kan føre til at det ikke blir gitt dispensasjon senere år.
- Hallingskarvet nasjonalparkstyret kan til enhver tid trekke tilbake dispensasjonen hvis lov eller forskrift endres eller vilkår for tillatelsen ikke overholdes.

Dispensasjonen er gitt i henhold til verneforskriften for Hallingskarvet nasjonalparken og verneforskriften for Finse biotopvernområde.

Villrein er en del av verneformålet i Hallingskarvet nasjonalpark, og villreintellinger er en viktig del av forvaltningen av villreinstammen. Hallingskarvet nasjonalparkstyret ser at det er viktig å innhente bestandsdata for villreinstammen. Telling med fly er den metoden som har vært brukt i en årrekke. Metoden medfører en viss forstyrrelse av

villreinen. Forstyrelsen er kortvarig og vi har per i dag ikke andre utprøvde metoder for å innhente bestandsdata.

Saksopplysninger

Hallingskarvet nasjonalparkstyre vedtok 10.02.20, sak 4-2020 - Dispensasjon til lavtflyging i forbindelse med telling av villrein. Vedtaket ble gjort som delegert vedtak. Villreinutvalet for Nordfjella v/Harald Skjerdal har i e-post av 26.02.20 klaget på vedtaket.

Jf. Vedtekter for Hallingskarvet nasjonalparkstyre skal klage på vedtak etter delegert myndighet, vurderes/klagebehandles av styret med mindre det er avtalt at saken kan behandles av AU/forvalter. Miljødirektoratet er endelig klageinstans for vedtak truffet av styret.

Klagen er kommet inn innenfor fristen for klage, og Villreinutvalet for Nordfjella har rettslig klageadgang på vedtaket, jf. Forvaltningsloven § 28 og § 29.

Saken som er påklaget, sak 4-2020 - Dispensasjon til lavtflyging i forbindelse med telling av villrein, gjelder søknad om å fly under 300 meter i forbindelse med tellinger i perioden: februar-april (minimumstelling), juni – juli (kalvetelling) og oktober (lokalisering av flokker til strukturtellingen). I vedtaket gir Hallingskarvet nasjonalparkstyre Villreinutvalet for Nordfjella dispensasjon til nødvendig lavtflyging under 300 meter i forbindelse med minimumstelling i februar-april og strukturtelling i oktober. Videre avslår nasjonalparkstyret søknad om lavtflyging i forbindelse med kalvetelling i juni/juli. Vedtaket gjelder for årene 2020, 2021 og 2022. Bakgrunnen for vedtaket er at villrein er en del av verneformålet i Hallingskarvet, og villreintellinger er en viktig del av forvaltningen av villreinstammen. Hallingskarvet nasjonalparkstyre mener at telling med fly i februar/april og oktober, er en god metode med liten innvirkning på verneverdiene. Bakgrunnen for at det ikke gis dispensasjon for lavtflyging i juni/juli, er at dette er en sårbar periode for fjellreven og at kalvetellingen kan gjennomføres med gode resultater utenfor nasjonalparken. Vedtaket er gjort med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48.

Lovgrunnlaget.

I verneforskriften for Hallingskarvet nasjonalpark er det et forbud mot motorferdsel på land, vatn og i lufta under 300 meter, jf. § 3 pkt. 6.1. Forvaltningsmyndighetene kan gjøre unntak fra vernevedtakene dersom det ikke strider mot vernevedtakenes formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. jf. § 48 i naturmangfoldloven.

Klagens innhold.

Villreinutvalet klager på avslaget som gjelder kalvetelling i juni – juli. Villreinutvalet grunn gir klagen med følgende:

- Å gjennomføre årlige kalvetellinger i Nordfjella villreinområde er avgjørende for å kunne følge med på stammeutviklingen, jfr. vedtatt driftsplan for villreinområdet, kap. 12.
- Særlig viktig er dette i en fase der styresmaktene (mattilsynet, miljødirektoratet) krever tilnærma 100 % trygghet for at det ikke fins CWD-smitte i bestanden. Beregningsmodellene som Veterinærinstituttet m.fl. arbeider med er avhengig av pålitelige bestandsdata, som kalvetilvekst.
- Fotråteproblematikken gjør det ekstra viktig å få oversikt over antallet kalver om sommeren.
- En risikerer at villreinutvalet, under elles optimale telleforhold, ikke får fotografert og tallet fostringsflokker, p.g.a at flokkene går innenfor vernegrensen (gode foto for telling krever gjerne flyging under 300 m). Dager med gode telleforhold kan det være langt mellom, noe som kan føre til at en ikke lykkes med å få gjennomført kalvetelling det enkelte år.
- Det må la seg gjøre å ta ekstra hensyn til fjellrevhi i området gjennom kontakt med nasjonalparkforvalter/SNO rett før tellingen skal gjennomføres.

Vurdering

Det er et generelt forbud mot motorferdsel på land, i vann og i lufta under 300 meter, jf. § 3 pkt. 6.1 i forskrift om vern av Hallingskarvet nasjonalpark.

Forvaltningsplanen omtaler lavtflyging til villreintelling på følgende måte «Det vil og gjevast løyve for lågtflyging under 300 meter i samband med telling av villrein».

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 – 12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Når det gjelder krav til kunnskap om naturmangfoldet i naturmangfoldloven § 8, vil det være villrein og fjellrev som kan bli påvirket av lavtflyging innenfor Hallingskarvet nasjonalpark. Fjellrev og villrein er viktig arter og verneverdier i området. Ved flyging under 300 meter vil villrein og fjellrev kunne reagere med fluktreaksjon. Forstyrrelsen vil være i en kort tidsperiode. Det er ikke søkt om flygning i den mest sårbare kalvingsperioden for villrein (mai). Det er noen kjente fjellrevhi i området. Men man må anta at det er flere fjellrevhi i området som forvaltningen ikke kjenner til. Hi perioden for fjellrev er den mest sårbare periode for reven (juni/juli). Det er gjort lite forskning på hvor mye forstyrrelser fjellreven tåler i denne perioden.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette prinsippet er viktig for den totale belastningen fra forstyrrelser og motorferdsel i verneområdet. Det er noe motorferdsel i Hallingskarvet i dag, men denne er svært konsentrert til noen måneder i vinterhalvåret. Det gis kun tillatelse til transport som er helt nødvendig. Vi har vurdert den samlede belastningen av motorferdsel og forstyrrelser i dag til å være akseptabel i henhold til verneformålet. Det totale søknadsomfanget har vært stabilt de siste, og nasjonalparkstyret mener derfor at eksisterende praksis i hovedsak kan videreføres.

Ut ifra sakens karakter mener Hallingskarvet nasjonalparkstyre at kunnskapsgrunnlaget er godt i forhold til villrein. I forhold fjellrev, er kunnskapsgrunnlaget mangelfullt når det gjelder tålegrensene for forstyrrelser i hi perioden. Bakgrunnen for å avslå lavtflyging i juni/juli var forholdet til fjellrev. Juni/juli er hi perioden for fjellrev. På grunn av denne usikkerheten gjorde forvaltningen en vurdering der føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 ble tillagt større betydning enn behovet for å gjennomføre kalvetelling innenfor nasjonalparken.

Telling av villrein fra fly har vært gjennomført i en årrekke. Og da med samme begrensning som ligger i påklaget vedtak. Det har vært en forståelse for at kalvetellingen kunne gjennomføres med gode resultater selv med begrensningen i å fly innenfor nasjonalparken i juni/juli. Som det går fram av klagen ser Villreinutvalet nå et behov for å øke kvaliteten på bestandsdataene, og ønsker da å sikre seg bedre data fra kalvetellingene. I denne saken bli det en avveining mellom hvor mye vekt man skal tillegge føre-var-prinsippet, vektet opp mot behovet villreinforvaltningen har for god bestandsdata. Det er på det rene at det har blitt et økt fokus på villreinbestanden etter utbruddet av CWD-smitte i Nordfjella. I tillegg har fotråteproblemer før til mer usikkerhet rundt dødlighet i bestanden. Behovet for gode tellinger har med det blitt viktigere. Med bakgrunn i dette vil forvalter tilrå at klagen blir imøtekommet og at Villreinutvalet også kan benytte fly under kalvetelling i juni/juli.

Vedlegg:

- Vedtak sak 4-2020 - Dispensasjon til lavtflyging i forbindelse med telling av villrein.
- Klage fra Villreinutvalet for Nordfjella v/Harald Skjerdal, e-post av 26.02.20.